

Pregled sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava u odnosu na Bosnu i Hercegovinu u drugoj polovini 2020. godine

Pripremila: *Elma Veledar-Arifagić, advokat i saradnica AIRE Centra*

U toku druge polovine 2020. godine Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP ili Sud) je donio 2 presude i 18 odluka o dopustivosti u odnosu na Bosnu i Hercegovinu (BiH). Već iz ovog podatka vidljivo je da je pandemija uslijed zaraze COVID-19 uticala značajno i na redovan rad u brzini odlučivanja Suda po primljenim predstavkama, što se vjerovatno odrazilo i na ukupan broj odluka u odnosu na BiH. Objek presude u ovom periodu je donio Komitet sastavljen od troje sudija. Jedna presuda pokreće pitanja prava na zaštitu prava iz člana 1 Protokola br. 12 (opšta zabrana diskriminacije), dok druga presuda pokreće pitanje prava na pravično suđenje iz člana 6 u vezi s pravom na mirno uživanje imovine iz člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju. Sud je spomenute odluke također donio povodom pitanja koja pokreću pitanja iz člana 6 (pravo na pravično suđenje) u vezi sa članom 1 Protokola br. 1 uz Evropsku konvenciju o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda (u daljem tekstu: EKLJP ili Konvencija), što je i u dosadašnjoj sudskoj praksi u odnosu na BiH u najvećem broju predmeta slučaj. Karakteristično za najveći broj odluka kojima se predstavke brišu s liste predmeta Suda jeste da se odnose na neizvršenje domaćih pravosnažnih presuda donesenih u korist podnosioca predstavki protiv kantona, a kojima je kantonima naloženo da isplate novčana potraživanja iz radnog odnosa. U narednom dijelu ukratko će biti predstavljene presude, kao i spomenute odluke Suda.

Presude

Presuda *Pudarić protiv BiH*^[39] donesena je u vezi s navodima podnosioca predstavke da se, kao Srbin koji ima prebivalište u Federaciji Bosne i Hercegovine, ne može kandidovati za izbore za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, pozivajući se na član 1 Protokola br. 12 uz Konvenciju. U ovom predmetu tužena država je istakla da domaće vlasti i politički lideri, u skladu s dobro utvrđenom sudskom praksom Suda, neprestano ulažu izuzetne napore kako bi postigli konsenzus o neophodnim izmjenama Ustava Bosne i Hercegovine i izbornog zakonodavstva s ciljem uklanjanja uslova koji se tiču nacionalne pripadnosti i mjesta prebivališta, a koji su propisani za kandidaturu za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine. Međutim, tužena je država istakla i da političko okruženje u Bosni i Hercegovini još nije bilo pogodno za usvajanje takvih promjena. Međutim, Sud je obrazložio kako je već u predmetu *Sejdić i Finci* utvrdio da je član 1 Protokola br. 12 primjenjiv na izbore za Predsjedništvo Bosne i Hercegovine. Također, Sud je primijetio da je već utvrđeno kako sličan preduslov predstavlja diskriminatornu razliku u postupanju kršeći član 1 Protokola br. 12 u predmetu *Pilav*, koji se odnosio na nemogućnost podnosioca predstavke, Bošnjaka s prebivalištem u Republici Srpskoj, da se kandiduje za izbor u Predsjedništvo. Dodatno je Sud pojasnio da sam Ustav ne uslovljava vršenje pasivnih izbornih prava prema mjestu prebivališta na izričit način, te da je takav uvjet uveden Izbornim zakonom iz 2001. godine. S tim u vezi, Sud je ponovio kako se nijedna zakonska odredba domaćeg zakona ne smije tumačiti i primjenjivati na način nespojiv s obavezama države prema Konvenciji, posebno ukoliko bi to bilo u suprotnosti sa zabranom diskriminacije, odnosno s načelima Konvencije, a dodatno je naglašeno da ovakav stav posebno vrijedi za tuženu

[39] *Pudarić protiv BiH*, presuda od 8. decembra 2020. godine, predstavka br. 55799/18.

državu u kojoj je ustavom Konvenciji dat „prioritet nad svim ostalim zakonima“. Na osnovu takve analize predmeta, Sud nije našao nijednu činjenicu niti argument koji bi doveo do zaključka da je podnositelj predstavke bio diskriminisan iz razloga što nije bio podoban da se kandiduje za izbor u Predsjedništvo, te je utvrđeno da je došlo do kršenja člana 1 Protokola br. 12 uz Konvenciju.

U presudi *Vlaho protiv Bosne i Hercegovine*^[40] podnositeljica predstavke se žalila zbog neizvršavanja domaćih presuda donesenih u njenu korist, pozivajući se na član 6 stav 1 Konvencije i na član 1 Protokola br. 1. Sud je podsjetio da se izvršenje presude koju je donio bilo koji sud mora smatrati sastavnim dijelom „suđenja“ u smislu člana 6 Konvencije i pri tome se pozvao na svoju praksu u pogledu neizvršavanja ili kašnjenja u izvršenju pravosnažnih domaćih presuda. Naime, istaknuto je da je u vodećim predmetima *Spahić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, te *Kunić i drugi protiv Bosne i Hercegovine* Sud već utvrdio povredu prava u odnosu na pitanja slična onima u predmetnom slučaju. Stoga Sud nije našao niti jednu činjenicu ili argument koji bi ga doveo do drugačijeg zaključka osim da u predmetnom slučaju vlasti nisu uložile sve potrebne napore kako bi u potpunosti i pravovremeno izvršile odluke donesene u korist podnositeljice predstavke, te je zaključeno da je došlo do povrede člana 6 stav 1 Konvencije i člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju.

Također, Sud je našao opravdanim da dosudi iznos od 1.000 eura na ime pravične naknade, istakavši da je Bosna i Hercegovina svakako dužna izvršiti presude o kojima je riječ.

Odluke

Sud je donio odluku o dopuštenosti u predmetu *Muhović i drugi protiv Bosne i Hercegovine*^[41] u kojem su se podnositelji predstavke žalili zbog neizvršenja presuda protiv Zeničko-dobojskog kantona, pozivajući se također na član 6 stav 1 i član 13 Konvencije, te na član 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju. U činjeničnom opisu je navedeno da su u predmetno vrijeme podnositelji predstavke bili – a većina ih je još uvijek bila i u vrijeme donošenja odluke – državni službenici u Zeničko-dobojskom kantonu. Navedeno je i da su u periodu između 2006. i 2013. godine dobili presude kojima se Zeničko-dobojskom kantonu naređuje da im isplati različite iznose na ime neisplaćenih naknada iz radnog odnosa zajedno sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima postupka. Nakon toga su donesena i rješenja o izvršenju u periodu između 2008. i 2015. godine. Dalje, u periodu između 2011. i 2018. godine pojedini podnositelji predstavke su dobili odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u kojima je utvrđena povreda člana 6 stav 1 Konvencije i člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju, te je Zeničko-dobojskom kantonu naređeno da poduzme potrebne mjere kako bi se osiguralo izvršenje u razumnom roku svih domaćih presuda donesenih protiv ovog Kantona, a dvojici podnositelja predstavke je dosuđeno i 300 KM na ime nematerijalne štete. Tužena država je obavijestila Sud da je Zeničko-dobojski kanton tokom 2019. godine donio akcioni plan kako bi implementirao generalne mjere naznačene u presudi *Kunić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, s obzirom da postoji 3.256 neizvršenih domaćih presuda. Navedeni plan je prikazao ukupan dug u iznosu od gotovo 300.000.000 KM, od čega približno 150.000.000 KM na ime glavnice, te 6.500.000 na ime troškova postupaka, kao i 138.000.000 KM na ime obračunatih zateznih kamata. Predmetni plan također predviđa da će presude biti izvršene hronološkim redoslijedom do 2041. godine. Također, napravljena je usporedba s predmetima koji se odnose na neizvršenje domaćih presuda u kojima se Republici Srpskoj naređuje da isplati „ratnu štetu“, te navedeno kako je na ovaj način riješeno pitanje koje se pokreće predstavkom. S druge strane, Sud je podsjetio da, iako država ne može isticati nedostatak sredstava kao opravdanje za neizmirivanje duga prema pravosnažnim presudama, sistem postupnog izvršavanja pravosnažnih domaćih presuda može biti prihvaćen u

[40] *Vlaho protiv BiH*, presuda od 10. decembra 2020. godine, predstavka br. 15676/20.

[41] *Tahir Muhović protiv BiH i 12 drugih predstavki*, odluka od 15. septembra 2020. godine, predstavka br. 40841/13.

izuzetnim okolnostima. Naime, Sud je 2017. godine donio vodeću presudu protiv Zeničko-dobojskog kantona koja se odnosi na neizvršavanje presuda domaćih sudova (*Kunić i drugi*) utvrdivši povredu člana 6 stav 1 Konvencije i člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju. Pozivajući se na tu presudu, Sud je pozvao Bosnu i Hercegovinu da u skladu sa članom 46 Konvencije riješi opisani problem na način da osigura provođenje generalnih mjera koje je naznačio Ustavni sud Bosne i Hercegovine u svojoj odluci od 12.10.2011. godine. Utvrdivši da je većina generalnih mjera koje su naznačene u toj odluci u međuvremenu provedena, ostalo je da se provede još samo jedna generalna mjera – odnosno, utvrđivanje razumnog vremenskog okvira za izvršenje svih domaćih presuda protiv Zeničko-dobojskog kantona. U vezi s tim, Sud je primijetio da je Zeničko-dobojski kanton utvrdio vremenski okvir i obavezao se da će sve presude izvršiti hronološkim redoslijedom, zaključno do 2041. godine. Što se tiče konkretnih presuda koje su predmet predmetne predstavke, prema planu će biti izvršene do 2035. godine. U pogledu vremenskog okvira, Sud ga je ocijenio opravdanim iz sljedećih razloga: (i) iako je iznos duga Zeničko-dobojskog kantona koji je nastao temeljem domaćih presuda bio uporediv s iznosom duga Republike Srpske nastalim temeljem domaćih presuda kojima je dosuđena „ratna šteta“, istovremeno je godišnji budžet Zeničko-dobojskog kantona bio oko osam puta manji od godišnjeg budžeta Republike Srpske; (ii) obim duga Zeničko-dobojskog kantona po presudama iznosio je gotovo 85% njegovog godišnjeg budžeta za 2019. godinu; te (iii) Sud je u presudi *Đurić i drugi* utvrdio kako je upravo pravni sistem Republike Srpske omogućio nastanak tako velikog broja presuda kojima je dosuđena „ratna šteta“: do kraja 2005. godine, kada je Republika Srpska uspostavila opšti plan naknade „ratne štete“ i time zatvorila parnične postupke koji su bili u toku, oko 9.000 presuda već je postalo pravosnažno. Sud je primijetio da Zeničko-dobojski kanton, za razliku od Republike Srpske, nije bio u mogućnosti riješiti temeljni problem i smanjiti broj novih predmeta bez saglasnosti različitih zainteresovanih aktera, uključujući i jedan nedržavni subjekt – Sindikat javnih službenika. Prema tome, Sud je zaključio da je ovaj spor riješen u smislu člana 37 stav 1 tačka (b) Konvencije. U pogledu isplate pravične naknade obrazloženo je kako je, iako nema sumnje da su aplikanti pretrpjeli određenu nematerijalnu štetu zbog kašnjenja u izvršenju presuda, Sud primijetio da imaju pravo na značajan iznos zakonske zatezne kamate. Cijeneći da je u Bosni i Hercegovini zakonska stopa zatezne kamate značajno viša od stope inflacije, Sud se složio s Ustavnim sudom da će to bar donekle predstavljati naknadu štete koju su pretrpjeli podnositelji predstavke. Nadalje, Sud je u predmetima koji se odnose na strukturalne probleme na domaćem nivou zauzeo stav kako nije potrebno narediti da se svim osobama koje su pogođene tim problemom dosudi adekvatna naknada. Sud je naglasio da se, nakon što država implementira generalne mjere u skladu s Konvencijom, uloga Suda ne može pretvoriti u dosuđivanje pojedinačne novčane naknade u repetitivnim predmetima nastalim temeljem istog sistemskog problema. S obzirom na navedeno, Sud je zaključio da ispitivanje predmetnih predstavlki više nije opravdano te da u skladu sa članom 37 stav . ne postoje nikakve naročite okolnosti u pogledu poštovanja ljudskih prava definiranih u Konvenciji i njenim Protokolima koje bi zahtijevale nastavak razmatranja predmeta. Stoga je Sud odlučio skinuti predstavke s liste predmeta Suda. Posebno je istaknuto da, u skladu sa članom 37 stav 2, Sud zadržava pravo da vrati predmetnu, ili bilo koju drugu sličnu predstavku, na listu svojih predmeta ukoliko okolnosti opravdaju takav postupak, odnosno ukoliko se plan izvršenja presuda ne bude poštivao. Ova odluka se smatra vodećim predmetom u vezi s neizvršenjem domaćih presuda protiv Zeničko-dobojskog kantona.

Sljedeća odluka^[42] koju je donijelo vijeće od 7 sudija pokreće također pitanja iz člana 6 stav 1 i člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju a koja se odnose na žalbe zbog neizvršenja domaćih pravosnažnih presuda donesenih u korist podnositelja predstavke protiv Srednjobosanskog kantona. Sud je uzeo u obzir činjenice o tome da je nadležni kanton usvojio akcioni plan, temeljem kojeg će izvršiti sve presude do 2032. godine hronološkim redom. Sud je obrazložio svoju odluku o brisanju predstavlki

[42] *Esad Akeljić protiv BiH i 24 druge predstavke*, odluka, predstavka br. 8039/19.

na identičan način kao što je istaknuto u predmetu *Muhović i drugi* koji je opisan detaljnije gore u tekstu. Ovaj predmet se smatra vodećim u odnosu na neizvršavanje domaćih pravosnažnih presuda protiv Srednjobosanskog kantona.

Dana 15. oktobra 2020. godine Sud je donio dvije odluke, od kojih je jedna u predmetu *Indira Mujkanović protiv Bosne i Hercegovine i 9 drugih predstavlki*^[43], a druga u predmetu *Juro Marković protiv Bosne i Hercegovine i 149 drugih predstavlki*^[44], u kojima su se podnositelji predstavke žalili zbog neizvršenja pravosnažnih i izvršnih presuda kojima je Zeničko-dobojskom kantonu naloženo da im se isplate novčana potraživanja iz radnog odnosa, te pozvali na član 6 stav 1 i član 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju. Sud se pozvao na vodeću odluku u predmetu *Muhović i drugi protiv Bosne i Hercegovine*, u kojoj je istaknuto da je Zeničko-dobojski kanton usvojio akcioni plan u svrhu izvršenja svih presuda, hronološkim redom, do 2041. godine, u skladu s čim je Sud našao da je sporno pitanje riješeno ne našavši druge razloge iz kojih bi mogao donijeti drugačiji zaključak. S obzirom da je utvrđeno da su predmetni slučajevi riješeni u skladu sa članom 37 stav 1 tačka (b) Konvencije, odlučio je da predstavke skine s liste predmeta.

Odlukom u predmetu *Marinko Marković i Željko Arsić protiv Bosne i Hercegovine i 3 druge predstavke*^[45] Sud je predstavku odbacio kao očigledno neosnovanu. Podnositelji predstavke su se žalili na povredu člana 6 zbog ishoda postupka radi naknade štete uslijed klevete, kao i zbog kršenja člana 8 Konvencije. Sud je podsjetio da se „pravičnost“ koju zahtijeva član 6 ne odnosi na „materijalnu“ pravičnost (koncept koji može primijeniti samo sudija koji postupuje u datom predmetu) već na „proceduralnu“ pravičnost. Ovo praktično znači da se zahtijeva princip kontradiktornosti u postupku. Kada bi drugačije bilo, Sud bi djelovao kao sud trećeg ili četvrtog stepena, što bi značilo zanemarivanje ograničenja koja ima. Podnositelji predstavke su ostvarili korist od kontradiktornog postupka, što znači da su mogli iznijeti argumente i predložiti dokaze koje su smatrali relevantnim za svoj slučaj te su imali priliku efikasno osporavati argumente i dokaze koje je suprotna strana iznijela i predložila. Sve njihove argumente koji su, objektivno gledano, relevantni za rješavanje konkretnog slučaja sudovi su uredno ocijenili, a činjenični i pravni razlozi za predmetne odluke detaljno su navedeni. Iz tih razloga je Sud smatrao kako su postupci o kojima je riječ bili pravični. U pogledu člana 8 Sud je istakao kako je ključno pitanje u konkretnom slučaju je li država, u kontekstu svojih pozitivnih obaveza prema članu 8, postigla pravičnu ravnotežu između prava podnositelja predstavke na zaštitu njihovog ugleda, što je element njihovog „privatnog života“, i prava ostalih strana na slobodu izražavanja zagaranovanog članom 10 Konvencije. U okviru toga, Sud je stava da su domaći sudovi iznijeli dovoljne razloge zbog kojih su utvrdili da je pravo medijskih organizacija na davanje informacija moralo dobiti veću težinu od prava podnositelja predstavke na zaštitu njihovog ugleda u posebnim okolnostima ovog slučaja. Prema tome, Sud nije našao razloge za zaključak da su domaći sudovi prekoračili svoju slobodu procjene. Slijedom navedenog, Sud je odbacio predstavke kao očigledno neosnovane.

Dalje, Sud je u vijeću od 7 sudija donio odluku u predmetu *Husein Šarganović protiv Bosne i Hercegovine i 19 drugih predstavlki*^[46] u kojem su se podnositelji predstavke žalili zbog neizvršenja domaćih pravosnažnih presuda kojima je Unsko-sanskom kantonu naređeno da izvrši isplatu novčanih potraživanja koja proizilaze iz njihovog radnog odnosa, pozivajući se na član 6 stav 1 i član 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju. Sud je obrazložio da, iako se države ne mogu pozvati na nedostatak sredstava kao opravdanje za neizvršenje presuda, sistem kojim se odlaže izvršenje može biti

[43] *Indira Mujkanović protiv BiH i 9 drugih predstavlki*, odluka od 15. oktobra 2020. godine, predstavka br. 5489/19.

[44] *Juro Marković protiv BiH i 149 drugih predstavlki*, odluka od 15. oktobra 2020. godine, predstavka br. 1979/19.

[45] *Marinko Marković i Željko Arsić protiv BiH i 3 druge predstavke*, odluka od 20. oktobra 2020. godine, predstavka br. 40296/18.

[46] *Husein Šarganović protiv BiH i 19 drugih predstavlki*, odluka, predstavka br. 28251/18.

prihvaćen u posebnim okolnostima. Iz tih razloga se Sud pozvao na vodeće presude koje se odnose na neizvršenje presuda protiv Zeničko-dobojskog kantona i Srednjobosanskog kantona, u kojima je utvrdio povredu člana 6 stav 1 Konvencije i člana 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju (*Kunić i drugi*, te *Spahić i drugi*), a koji pristup je Sud također usvojio u vezi s neizvršenjem presuda protiv Unsko-sanskog kantona (*Vučetić i drugi protiv Bosne i Hercegovine*). U vezi s tim, Sud je, s obzirom na veliki broj predmeta, pozvao tuženu državu da, prema članu 46 Konvencije, riješi nastali problem, što je dovelo do toga da je Ustavni sud Bosne i Hercegovine naložio Unsko-sanskom kantonu da osigura izvršenje svih domaćih presuda u razumnom roku. Shodno tome, Sud je utvrdio da je Unsko-sanski kanton odredio vremenski rok za izvršenje svih domaćih pravosnažnih presuda koje su usvojene protiv tog Kantona, nakon čega je ovaj Kanton poduzeo aktivnosti na izvršenju svih presuda (kojih ima oko 11.000), hronološkim redom do 2040. godine. U odnosu na druge kantone, Sud je već našao da je dugotrajni vremenski rok, s krajnjim rokom do 2041. godine, prihvatljiv i predstavlja izvršenje generalnih mjera koje je naložio tuženoj državi, iz kojih razloga nije ni u ovom predmetu zauzeo drugačiji pristup. Stoga je Sud zaključio kako je predmet razriješen u svrhu člana 37 stav 1 tačka (b) Konvencije. U vezi s naknadom nematerijalne štete koju su podnositelji predstavke pretrpjeli uslijed odlaganja izvršenja presuda, Sud je ponovio stav Ustavnog suda da će isplata zakonskih zateznih kamata donekle ublažiti duševnu bol podnositelja predstavke, kao što je već ocijenio u odluci *Muhović i drugi*. Iz navedenih razloga, Sud je utvrdio kako više nije opravdano da ispituje predmetne predstavke, odlučivši da predstavke briše s liste predmeta. Sud je svakako i u ovoj odluci naglasio da u skladu sa članom 37 stav 2 Konvencije može nastaviti s ispitivanjem predstavki ukoliko to bude potrebno radi poštovanja ljudskih prava ustanovljenih Konvencijom i protokolima uz nju. Ovaj predmet je vodeći u pogledu neizvršavanja presuda protiv Unsko-sanskog kantona.

Također, dana 9. novembra 2020. godine Sud je u vijeću od 7 sudija donio odluku u predmetu *Mihad Lavić protiv Bosne i Hercegovine*^[47] u kojem se podnositelj predstavke žalio zbog neizvršenja domaće pravosnažne presude kojom je Hercegovačko-neretvanskom kantonu naređeno da izvrši isplatu novčanih potraživanja koja proizilaze iz radnog odnosa kao državnog službenika, pozivajući se na član 6 stav 1 i član 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju. Sud je na identičan način obrazložio ovu odluku kao što je to učinio i u odluci *Husein Šarganović protiv Bosne i Hercegovine i 19 drugih predstavki*, ističući da je Hercegovačko-neretvanski kanton usvojio akcioni plan i odredio vremenski rok za izvršenje svih presuda koje su donesene u odnosu na ovaj kanton (oko 5.000 presuda) hronološkim redom do 2032. godine. Iz navedenih razloga Sud je utvrdio da više nije opravdano da ispituje predmetnu predstavku, odlučivši da je briše s liste predmeta.

Dalje, dana 9. novembra 2020. godine Sud je u vijeću od 7 sudija donio odluku u predmetu *Petar Rodić protiv Bosne i Hercegovine*^[48] kojom je utvrdio da je predstavka neprihvatljiva. Naime, podnositelj predstavke se žalio na temelju članova 6 i 8 Konvencije zbog neizvršenja odluke Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine. Sud je podsjetio na opšti princip u vezi s iscrpljivanjem domaćih pravnih lijekova prema kojem su države oslobođene odgovaranja pred međunarodnim tijelom za svoja postupanja prije nego što su imale priliku da pred svojim pravnim sistemom ispituju određeno pitanje. Stoga je Sud istakao kako su osobe koje se pozivaju na nadležnost Suda u pogledu pritužbi protiv države dužne da iskoriste raspoloživa pravna sredstva u državi o kojoj je riječ. U konkretnom slučaju, Sud je istakao da je podnositelj predstavke iseljen iz stana u skladu sa sudskom odlukom koju je naknadno ukinuo Vrhovni sud. Kako je, međutim, pravo vlasništva preneseno u međuvremenu na treću osobu, prijedlog podnositelja predstavke za izvršenje odluke Vrhovnog suda je odbijen. Domaći sud je u izvršnom postupku obrazložio kako je prenos prava doveo do nemogućnosti izvršenja i uputio podnositelja predstavke da pokrene parnicu protiv novog vlasnika stana, što

[47] *Mihad Lavić protiv BiH*, odluka od 9. novembra 2020. godine, predstavka br. 6340/20.

[48] *Petar Rodić protiv BiH*, odluka od 9. novembra 2020. godine, predstavka br. 38636/17.

je podnositelj predstavke propustio da učini. S obzirom da podnositelj predstavke nije iskoristio raspoloživa domaća pravna sredstva, Sud je odbacio predstavku u skladu sa članom 35 stav 1 i stav 4. Konvencije.

Dana 19. novembra 2020. godine Sud je donio dvije odluke, u predmetu *Željko Mizan protiv Bosne i Hercegovine i 17 drugih predstavki*^[49] te predmetu *Mirsada Ahmić protiv Bosne i Hercegovine i 42 druge predstavke*^[50], kojima je odlučio da predmete briše s liste predmeta. Podnositelji predstavke su se žalili zbog neizvršenja domaćih pravosnažnih presuda kojima je Srednjobosanskom kantonu naređeno da izvrši isplatu novčanih potraživanja, pozivajući se na član 6 stav 1 i član 1 Protokola br. 1 uz Konvenciju. Sud je ovu odluku obrazložio na način kao što je to učinio i u odlukama u vezi s neizvršenjem presuda donesenih protiv Hercegovačko-neretvanskog kantona i Unsko-sanskog kantona. Kao što je spomenuto, Srednjobosanski kanton je također usvojio akcioni plan i odredio vremenski rok za izvršenje svih presuda koje su donesene u odnosu na ovaj Kanton hronološkim redom do 2032. godine. Iz navedenih razloga, Sud je utvrdio da više nije opravdano da ispituje predmetne predstavke, odlučivši da ih briše s liste predmeta.

Odlukom *Mato Anđelić i Ivica Zadro protiv Bosne i Hercegovine*^[51] Sud je u odnosu na prvog podnositelja predstavke predmet brisao s liste predmeta uslijed zaključenja prijateljske nagodbe, dok je u odnosu na drugog podnositelja predstavke odbacio predstavku kao neprihvatljivu iz razloga što je propustio da obavijesti Sud o bitnim informacijama za rješavanje, što je Sud ocijenio zloupotrebom prava na podnošenje predstavke shodno članu 35 stav 3 (a) Konvencije.

Na kraju, Sud je donio pet odluka^[52] u predmetima u kojima su se podnositelji predstavke žalili zbog neizvršenja domaćih presuda protiv Unsko-sanskog kantona, te su stoga te predstavke takođe skinute s liste predmeta iz razloga koji su navedeni u predmetu *Husein Šarganović protiv Bosne i Hercegovine i 19 drugih predstavki*.

Temeljem potpisanih prijateljskih nagodbi Sud je brisao s liste predmeta i predstavke u predmetu *Fadila Peštelić protiv Bosne i Hercegovine i 2 druge predstavke*^[53].

Također, u jednom predmetu^[54] je Sud, nakon što je podnositelj predstavke odbio da prihvati prijateljsku nagodbu, ocijenio opravdanim prihvatiti jednostranu deklaraciju države kojom je država prihvatila povredu prava zbog dugotrajnosti postupka, kao i ponuđeni iznos naknade nematerijalne štete u iznosu od 1.440 eura, uslijed čega je predstavka brisana s liste predmeta.

Sve presude i odluke Suda su javno objavljene i dostupne u bazi sudskih presuda i odluka Suda – HUDOC baza (<https://hudoc.echr.coe.int>), na engleskom i francuskom jeziku kao službenim jezicima ESLJP-a, a prevodi navedenih presuda i odluka dostupni su i na stranici Ureda zastupnika Vijeća ministara pred ESLJP-om (http://www.mhrr.gov.ba/ured_zastupnika/odluke/default.aspx?id=170&langTag=bs-BA).

[49] *Željko Mizan protiv BiH i 17 drugih predstavki*, odluka od 19. novembra 2020. godine, predstavka br. 51134/19.

[50] *Mirsada Ahmić protiv BiH i 42 druge predstavke*, odluka od 19. novembra 2020. godine, predstavka br. 28230/18.

[51] *Mato Anđelić i Ivica Zadro protiv BiH*, odluka od 17. decembra 2020. godine, predstavka br. 19531/18.

[52] *Ćamil Fajić protiv BiH i 19 drugih predstavki*, odluka od 17. decembra 2020. godine, predstavka br. 38312/19; *Jelena Jurić protiv BiH i 14 drugih predstavki*, odluka od 17. decembra 2020. godine, predstavka br. 33672/18; *Senada Badnjević-Alagić protiv BiH i 19 drugih predstavki*, odluka od 17. decembra 2020. godine, predstavka br. 54242/18; *Zahid Malkoč protiv BiH i 11 drugih predstavki*, odluka od 17. decembra 2020. godine, predstavka br. 12734/19.

[53] *Fadila Peštelić protiv BiH i 2 druge predstavke*, odluka od 15. oktobra 2020. godine, predstavka br. 23795/19.

[54] *Ismet Burović protiv BiH*, odluka od 9. jula 2020. godine, predstavka br. 26552/18.